

Sygn. akt VII U 157/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2014 r. w Gdańsku

sprawy S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 13 grudnia 2013 r. nr (...) -1

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 157/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 grudnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu S. M. wszczęcia postępowania odnośnie ponownego ustalenia wysokości świadczenia powołując się na art. 114 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r . o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U z 2013 r. poz.1440 ze zm.).

W odwołaniu wnioskodawca podniósł, iż pozwany nie uwzględnił jego wniosku o przeliczenie świadczenia przy uwzględnieniu okresów pracy na kontrakcie dla firmy (...) w okresie od 15.05.1990 r. do 25.04.1991 r. oraz okresów pracy na kontrakcie od 15.09.1991 r. do 30.04.1993 r. dla (...) (...) Company ((...)).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o jego oddalenie powołując argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Decyzją z dnia 9 września 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonemu S. M. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 lipca 2009 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił 33 lata i 9 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 7 miesięcy okresów nieskładkowych.

Decyzją z dnia 15 marca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przeliczył ubezpieczonemu emeryturę począwszy od dnia 1 lipca 2009 r., ustalając jej wysokość na kwotę 2.922,87 zł. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił 34 lata i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Pozwany nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów spornych, doliczył do stażu jako okres składkowych pracę na eksporcie dla Stoczni (...) S.A. w G.. Wnioskodawca odwołał się od tej decyzji.

Wyrokiem z dnia 20 października 2010 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XV U 1421/10 oddalił odwołanie od decyzji z dnia 15.03.2010 r.

Na skutek wniesionej przez wnioskodawcę apelacji Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 17 czerwca 2011 r. zmienił zaskarżony wyrok w części, w ten sposób, iż zobowiązał pozwanego do uwzględnienia do wysokości świadczenia okresu od 22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r. jako okresu składkowego, w pozostałym zakresie oddalił apelację.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, iż przedmiotem sporu między stronami było ustalenie, czy możliwe jest uwzględnienie do wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy okresów od 22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r., **od 15 maja 1990 r. do 25 kwietnia 1991 r.** oraz **od 17 września 1991 r. do 30 kwietnia 1993 r.**

W ocenie Sądu Odwoławczego jedynie okres od 22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r. jako okres korzystania z uprawnień pracowniczych związanych z zatrudnieniem przez jednostkę kierującą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w K. na budowie w I. podlegał zaliczeniu jako okres składkowy do wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy.

Odnośnie pozostałych okresów Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji, który uznał, że okresy od 15 maja 1990 r. do dnia 25 kwietnia 1991 r. (za pośrednictwem Spółdzielczego Przedsiębiorstwa (...) - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. ubezpieczony zatrudniony był w firmie (...) i pracował na platformie wiertniczej S. (...) należącej do tej firmy na Morzu Ś., a następnie od 6 września 1990 r. na platformie wiertniczej S. (...) na Oceanie Atlantyckim) oraz od 17 września 1991 r. do 30 kwietnia 1993 r. (wnioskodawca zatrudniony był za pośrednictwem (...) Ltd. z siedzibą w L. (...) w B., w firmie (...) C. Co. w Kuwejcie) nie mogą być zaliczonego do wysokości emerytury.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku analiza obowiązujących przepisów prowadzi do wniosków, że ustawodawca wymagał, aby z tytułu zatrudnienia pracownika polskiego za granicą były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, czego wnioskodawca niniejszej sprawie w zakresie okresów od 15 maja 1990 r. do 25 kwietnia 1991 r. oraz od 17 września 1991 r. do 30 kwietnia 1993 r. nie wykazał.

Jak wskazał Sąd drugiej instancji odnośnie okresu od 15 maja 1990 r. do 25 kwietnia 1991 r. brak jest potwierdzenia opłacania składek z tytułu zatrudnienia za pośrednictwem Spółdzielczego Przedsiębiorstwa (...) - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., w firmie (...) a świadek R. M. (1) zeznał, że nie wiedział czy M. odprowadzał za niego składki na ubezpieczenie społeczne w kraju (zeznania R. M. - k. 26-27 a.s.).

Zdaniem tegoż Sądu również okres od 17 września 1991 r. do 30 kwietnia 1993 r. nie mógł zostać zaliczony do wysokości emerytury wnioskodawcy. Sąd merittii wskazał, iż w umowie o pracę z dnia 14 września 1991 r. zawartej pomiędzy (...) Ltd. a S. M. nie wskazano czy i kto opłacał składki na ubezpieczenie społeczne (k. 39-41a.s.). Brak także dokumentacji potwierdzającej, że wnioskodawca opłacał składki w P.. Brak jest jakichkolwiek dowodów na to, iż (...) Ltd. miała siedzibę w P.. Z dokumentów, które przedstawił wnioskodawca wynika, iż spółka miała siedzibę w L. i Oddział w B.. Apelujący wskazał, że B. ma oddział w B. i P.

(Reda, ul. (...)). W ocenie Sądu Apelacyjnego nie przesądza to, że nie był to pracodawca zagraniczny.

Natomiast okres korzystania z uprawnień pracowniczych związanych z zatrudnieniem przez jednostkę kierującą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w K. na budowie w I. od 22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r. podlegał zaliczeniu jako okres składkowy do wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy.

Sąd meriti odwołał się także do regulacji prawnych zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (t.j. Dz. U. z 1990 r., Nr 44, poz. 259 ze zm.) obowiązującego od 1 stycznia 1975 r. do 30 września 1999 r., które w § 2 ust. 1 stanowiło, iż do pracy za granicą kieruje pracowników, za ich zgodą, generalny wykonawca, generalny dostawca lub wykonawca budowy (usługi) eksportowej, który zawarł umowę z eksporterem, zwany dalej Jednostką kierującą". Jednostką kierującą może być także eksporter, którym jest jednostka prowadząca działalność gospodarczą na zasadach określonych w odrębnych przepisach, jeżeli zawarła z kontrahentem zagranicznym kontrakt na realizację budowy (usługi) eksportowej za granicą i kieruje do pracy za granicą pracowników w celu realizacji budowy (usługi) eksportowej we własnym imieniu i na własny rachunek.

Natomiast § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia stanowił, że macierzysty zakład pracy udziela pracownikowi urlopu bezpłatnego na okres skierowania do pracy za granicą. Zgodnie z § 5 ust. 1 okres zatrudnienia za granicą pracownika, który nie pozostawał w stosunku pracy przed skierowaniem do pracy za granicą, skierowanego do tej pracy na podstawie umowy o pracę, o której mowa w § 2 ust. 4, jest traktowany jak okres zatrudnienia w P. w zakresie uprawnień pracowniczych.

Wskazał, iż przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do pracownika, któremu udzielono urlopu bezpłatnego na okres skierowania do pracy za granicą, a który nie podjął pracy w macierzystym zakładzie pracy po zakończeniu pracy za granicą lub podjął pracę w macierzystym zakładzie pracy, lecz po upływie terminu określonego w § 4 ust. 4 (ust. 2).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zgodnie z § 15 ust. 1 pracownikowi skierowanemu do pracy za granicą przysługuje prawo do 1/12 urlopu wypoczynkowego, zwanego dalej „urlopem", w wymiarze wynikającym z przepisów kodeksu pracy, za każdy kalendarzowy miesiąc pracy za granicą, chyba że pracownik wykorzystał urlop za dany rok kalendarzowy z tytułu pracy w kraju. Niepełny miesiąc kalendarzowy zaokrągla się w górę.

W ocenie Sądu Odwoławczego okres od 22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r. jako okres korzystania z uprawnień pracowniczych związanych z zatrudnieniem należało traktować jako okres zatrudnienia ubezpieczonego, zatem podlega on uwzględnianiu do ustalenia wysokości jego świadczenia. Sąd ten podał, iż jak wynika ze świadectwa pracy przedłożonego przez ubezpieczonego pozwanemu, a wystawionego mu za okres zatrudnienia na kontrakcie zagranicznym w I., pracę na kontrakcie wykonywał on w okresie od 13 maja 1989 r. do 21 marca 1990 r., po czym nabył prawo do świadczeń wynikających z tego zatrudnienia. Przedsiębiorstwo (...) w K. w rozliczeniu okresu pracy na budowie eksportowej z dnia 30 marca 1990 r. wskazało, że S. M. zatrudniony przez Biuro Eksportu na budowie w I. w okresie od 13 maja 1989 r. do 21 marca 1990 r. i z tytułu zatrudnienia za granicą przysługiwały mu do wykorzystania świadczenia: na przejazd za granicę do kraju (22-23 marca 1990 r.), dla dokonania rozliczenia w B.E. (24-26 marca 1990 r.), na potropikalne badania lekarskie (27-29 marca 1990 r.), za urlop wypoczynkowy za rok 1989 - dewizowo-złotowy (30 marca - 18 kwietnia 1990 r.), za urlop wypoczynkowy za rok 1990 - dewizowo-złotowy (19-27 kwietnia 1990 r.), wolne z bilansu czasu pracy (28 kwietnia - 23 maja 1990 r.). Wnioskodawca powinien był rozpocząć pracę 24 maja 1990 r. (rozliczenie - k 29-a.r.).

Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu okres zatrudnienia na kontrakcie w I., co rodzi domniemanie, że z tego tytułu zostały odprowadzone składki.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego okres od 22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r. stanowi należne ubezpieczonemu, zgodnie z zawartą z nim umową o pracę, dni wolne od pracy ze wskazanych powyżej tytułów i nie można uznać, iż w okresach tych nie pozostawał on w zatrudnieniu. Skoro zaś są to okresy zatrudnienia to podlegają one uwzględnieniu jako okresy składkowe do prawa i wysokości przysługującego mu świadczenia na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska organu rentowego i Sądu Okręgowego, którzy wskazywali, że z § 12 ust. 6 zd. 2 i ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków

pracowników kierowanych do pracy za granicą, w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. Nr 51, poz. 330 ze zm.) wynika, iż okres korzystania przez ubezpieczonego z urlopu i innych dni wolnych przysługujących mu po powrocie z eksportu nie może być zaliczony do stażu ubezpieczeniowego, gdyż o ten okres ulega jedynie przedłużeniu okres korzystania z urlopu bezpłatnego, z którego ubezpieczony korzystał w swoim macierzystym zakładzie pracy.

Takie stanowisko jest bezprzedmiotowe, gdyż wnioskodawca po zakończeniu kontraktu w I. i wykorzystaniu dni wolnych (22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r.) nie wrócił do zakładu macierzystego, tylko podjął kolejne zatrudnienie za granicą. Ubezpieczony w okresie od 6 kwietnia 1987 r. do 31 grudnia 1993 r. korzystał z urlopu bezpłatnego u swojego pracodawcy - (...) Centrum (...) w G. (świadcstwo pracy z 31 grudnia 1993 r. - k. 21-22 a.s.).

Sąd Apelacyjny, uznając apelację wnioskodawcy za częściowo trafną, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w części w ten sposób, że zobowiązał pozwanego do uwzględnienia do wysokości świadczenia wnioskodawcy okres od 22 marca 1990 r. do 23 maja 1990 r. jako okres składkowy, o czym orzekł w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Decyzją z dnia 29 lipca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przeliczył świadczenie wnioskodawcy zgodnie z treścią orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17.06.2011 r.

Okoliczności bezsporne: decyzja ZUS z dnia 9.09.2009 r. – k. 167 – 168, decyzja ZUS z dnia 15.03.2010 r. – k. 249 – 250 - akt ZUS, wyrok Sądu Okręgowego z dnia 20.10.2010 r. wraz z uzasadnieniem k. 33-38 akta sprawy XV U 1421/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17.06.2011 r. 11 wraz z uzasadnieniem akta sprawy XV U 1421/10 k. 70-86, decyzja k. 400 akt rentowych .

Postanowieniem z dnia 16.10.2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku odrzucił odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 15.03.2010 r. oraz od decyzji z dnia 26 .08.2011 r. W uzasadnieniu powołując się na art. 477⁹ kpc.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 28.12.2012 r. sygn. akt III AUz 288/12 oddalił zażalenie w tej sprawie.

Dowód : postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 16.10.2012 r. w sprawie XII U 1406/12 k. 463 akt rentowych , postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28.12.2012 r. k. 465 -471 akt rentowych .

W dniu 30 lipca 2013 r. wnioskodawca S. M. złożył u pozwanego ponowny wniosek o przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem okresu od pracy od 15.05.1990 r. do 25.04.1991 r. oraz okresu od 15.09.1991 r. do 30.04.1993 r.

(vide: wniosek z dnia 30.07.2013 r. k. 541 akt rentowych)

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 13 grudnia 2013 r. pozwany odmówił wszczęcia postępowania.

(vide: decyzja z dnia 13.12.2013r. k. 561 akt ubezpieczeniowych)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego oraz aktach sprawy tut. Sądu XV U 1421/10, których prawdziwość nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie ubezpieczonego należało oddalić.

Stosownie do treści art. 114 ust 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998r . o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U z 2013 r. poz.1440 ze zm.) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną

przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca do wniosku o ponowne przeliczenie świadczenia z dnia 30 lipca 2013 r. nie przedłożył żadnej nowej dokumentacji, nie powołał także nowych okoliczności, które uzasadniały zainicjowanie przez pozwanego postępowania o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego wnioskodawcy.

Godzi się w tym miejscu wskazać, iż wniosek o przeliczenie dotyczył dwóch okresów tj. okresy pracy na kontrakcie dla firmy (...) od 15.05.1990 r. do 25.04.1991 r. oraz okresów pracy na kontrakcie od 15.09.1991 r. do 30.04.1993 r. dla (...) (...) Company ((...)), co których było już prowadzone postępowania sędowo- odwoławcze i w zakresie którego merytorycznie rozważał Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie XV U 1421/10 wydając wyrok z dnia 20.10.2010 r. a także Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 17.06.2011 r. wydanym na skutek apelacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu przedmiotowego wyroku wskazał, powody dla których okresy objęte obecnym wnioskiem ubezpieczonego z dnia 30.07.2013 r. nie mogą być podstawą przeliczenia świadczenia emerytalnego.

Wskazać należy , że Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 11 września 2013 r. III AUa 2146/12 (lex 13813444) stanął na stanowisku, iż istnieje możliwość dokonania ponownej oceny uprawnień przez organ rentowy czy odwoławczy w stanie, gdy przedłożone zostaną nowe dowody lub zostaną ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, a ujawnione dopiero po jej uprawomocnieniu się. Oznacza to, że wspomniane nowe dowody czy ujawnione okoliczności nie były znane organowi rentowemu w chwili wydawania przez niego decyzji oraz mają one wpływ na prawo do świadczenia czy jego wysokość. Ocena zasadności wniosku o ponowne ustalenie prawa do świadczenia musi więc prowadzić do ustalenia zarówno dowodów czy też okoliczności posiadających przymiot nowości i ujawnionych dopiero po wydaniu uprzedniego wyroku sądowego. Pogląd ten w pełni akceptuje Sąd orzekający w niniejszej sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe jeszcze raz podkreślić należy, że do wniosku z dnia 30 lipca 2013 r. wnioskodawca nie przedłożył żadnej nowej dokumentacji, nie wskazał także nowych okoliczności, które mogły stanowić nowe dowody w sprawie, a zatem pozwany organ rentowy słusznie odmówił wszczęcia postępowania w sprawie powołując się na art. 114 ustawy.

Sąd orzeka na podstawie zgromadzonego w wyniku inicjatywy stron procesowych materiału dowodowego. Obowiązek udowodnienia okoliczności, z których strona wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne wypływa wprost z art. 6 k.c. Zgodnie z tym przepisem to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodu w zakresie ewentualnego dowodzenia zasadność swego roszczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, uznając decyzję organu rentowego z dnia 13 grudnia 2013r. za pozbawioną wad tak faktycznych, jak i prawnych, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku.

/-/ SSO Elżbieta Zabrocka